

ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ SUTEIKIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018 m. vasario 5 d. Nr. (20.4.)-TAR1- 21
Klaipėda

Posėdis įvyko 2018 m. sausio 12 d. 13.00 val.

Posėdžio pirmininkas Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas

Posėdžio sekretorė Raimonda Mažonienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vyr. specialistė

Dalyvavo (6 nariai iš 9):

1. dr. Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas;
2. Aušra Kavaliauskienė, Klaipėdos miesto savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus Etnografijos skyriaus vedėja;
3. Eugenija Krasauskienė, VĮ Registrų centro Klaipėdos filialo direktoriaus pavaduotoja registru;
4. Nijolė Laužikienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento direktorė;
5. doc. dr. Silva Pocytė, Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė;
6. prof. dr. Vygantas Vareikis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas.

Posėdžio dalyviai:

1. Marija Buivydienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Geodezijos ir GIS skyriaus vyr. specialistė;
2. Vidas Pakalniškis, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vyr. specialistas;
3. Arūnas Burkšas, Klaipėdos Rotary klubo „Concordia 1826“ narys;
4. Olga Žalienė, Lietuvos jūrų muziejaus direktorė, Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos pirmininko pavaduotoja;
5. Petras Šmitas, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos skyriaus pirmininkas;
6. Petras Bekėža, Lietuvos jūrininkų sąjungos pirmininkas, Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos pirmininkas;
7. Jonas Lukšas, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos skyriaus narys;
8. Virginija Jurgelevičienė, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos skyriaus narė;
9. Livija Grajauskienė, žurnalistė, Atviraklaipeda.lt.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl jūrinei kultūrai svarbių asmenybių ir jūrinių įvykių sąrašų.
2. Dėl knechto Broniui Rožinskui pastatymo.
3. Dėl naujai suplanuotos gatvės pavadinimo Tauralaukyje.
4. Dėl naujai suplanuotos gatvės pavadinimo Klemiškės g. rajone.
5. Dėl Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašo naujai suplanuotoms gatvėms.
6. Dėl klaidinančių užrašų ant istorinių paminklų.

6. Dėl klaidinančių užrašų ant istorinių paminklų.
7. Informacija dėl lietuviškų tradicinių vietovardžių vartojimo Lietuvos transporto sistemoje.

Posėdžio medžiaga:

1. Klaipėdos Rotary klubo „CONCORDIA 1826“ 2017-12-21 Aiškinamasis raštas dėl knechto Broniui Rožinskui pastatymo, 1 lapas;
2. Klaipėdos dizaino centro parengtas knechto buriuotojui Broniui Rožinskui projektas, 3 lapai;
3. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010-11-25 sprendimas Nr.T2-326 „Dėl buriuotojo Broniaus Rožinsko atminimo įamžinimo Klaipėdoje“ ir Aiškinamasis raštas, 1 lapas;
4. B. Rožinsko rašto faksmilė, 1 lapas;
5. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010-07-25 sprendimas Nr.T2-326 „Dėl buriuotojo Broniaus Rožinsko atminimo įamžinimo Klaipėdoje“ ir Aiškinamasis raštas 2 lapai;
6. Geodezijos ir GIS skyriaus 2017-10-04 raštas Nr.VS-5862 „Dėl gatvės pavadinimo“ ir suplanuotos gatvės schema, 2 lapai;
7. Geodezijos ir GIS skyriaus 2017-11-17 raštas Nr.VS-6863 „Dėl gatvės pavadinimo“, suplanuotos gatvės schema ir Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos posėdžio 2012-06-26 protokolo Nr.(20.4.)-TAR1-67 išrašas, 5 lapai;
8. Radvilės Morkūnaitės –Mikulėnienės, LR Seimo narės el.paštu atsiųstas raštas 2017-10-26, 1 lapas;
9. Visuomeninės tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo laisvės kovų komisijos 2017-11-21 raštas „Dėl paminklų“Nr.3, 2 lapai;
10. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus 2018-01-03 Nr.01 raštas „Dėl lietuviškų tradicinių vietovardžių vartojimo Lietuvos transporto sistemoje“, 1 lapas;
11. Valstybinės Lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 199-09-30 nutarimas Nr.4 (73) „Dėl tradicinių vietovardžių vartojimo transporto sistemoje“, 1 lapas;
12. Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos prie Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2018-01-09 raštas Nr.(1.43.)-TNS-8 „Dėl jūrinei kultūrai svarbių asmenybių ir jūrinių įvykių sąrašo“, 1 lapas;
13. Jūriniai įvykiai ir datos (sąrašas), 3 lapai;
14. Jūrinei kultūrai svarbių asmenybių sąrašas, 10 lapų;
15. Siūlomas Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašas naujai suplanuotoms gatvėms rajone nuo Tauralaukio iki Liepų gatvės, patikslintas 2018-01-09, 1 lapas.

1. SVARSTYTA. Dėl jūrinei kultūrai svarbių asmenybių ir jūrinių įvykių sąrašų.

O. Žalienė ir P. Bekėža pristatė Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos (toliau – JKKT) parengtus informacinius sąrašus: *Jūrinei kultūrai svarbių asmenybių sąrašas* ir *Jūriniai įvykiai ir datos*. Pažymėjo, kad jie gali būti nuolat papildomi. Jų paskirtis- tai jūrinei kultūrai svarbių asmenybių ir įvykių duomenų bazė, kuri pasitarnautų miestui, plečiant jūrinį įvaizdį.

N. Laužikienė paklausė, koku būdu būtų įamžintos šios asmenybės? Pasiūlė pasidomėti, gal mieste yra išlikę namų, kuriose gyveno žymūs jūrininkai.

V. Čepas priminė, kad Komisija siūlo įamžinti tik tuos žmones, dėl kurių įamžinimo buvo kreiptasi.

O. Žalienė paaiškino, kad JKKT įamžinimo būdų nenumatė. Pritarė N. Laužikienės idėjai – pasidomėti, ar yra kur mieste išlikę namų.

V. Vareikis pasidžiaugė, kad šie sąrašai yra gera medžiaga, kuri labai pravers. Paklausė, kodėl nėra Jūrinių įvykių kalendoriuje kitų lietuviškų laivų žūties datų pvz. „Smetona“, o yra tik „Linkuvos“?

P. Bekėža paaiškino, kad Jūrinių įvykių ir datų sąrašas sudarinėjamas kasmet, jis gali būti pildomas ir tikslinamas. Informavo, kad šis sąrašas yra savivaldybės tinklapyje www.klaipeda.lt skyriuje „Kultūra“.

V. Vareikis pasiūlė pritarti pateiktiems sąrašams. Pasiūlė Turizmo informacijos ir kultūros centrui ar Lietuvos jūrų muziejui išleisti šiuos sąrašus kaip lankstinukus lietuvių, anglų, rusų kalbomis, kurie būtų skirti Lietuvos valstybės 100-mečiui ir dalinami kultūrinių įstaigų lankytojams.

NUTARTA. Pritarti Jūrinei kultūrai svarbių asmenybių sąrašui ir Jūriniai įvykiai ir datų sąrašui. Rekomenduoti minėtus sąrašus naudojimui kaip jūrinės kultūros duomenų bazę, išplatinti juos visiems suinteresuotiems ir paskelbti savivaldybės tinklapyje.

BALSUOTA: 6 UŽ.

2. SVARSTYTA. Dėl knechto Broniui Rožinskui pastatymo.

V. Čepas priminė, kad Komisija nutarimą dėl B. Rožinsko įamžinimo priėmė dar 2010 m. Tais pačiais metais Klaipėdos miesto savivaldybės taryba 2010-11-25 sprendimu Nr.T2-326 „Dėl buriuotojo Broniaus Rožinsko atminimo įamžinimo Klaipėdoje“ patvirtino B. Rožinsko įamžinimą. Po ilgo laiko Klaipėdos Rotary klubo „Concordia 1826“ rengiasi įamžinti B. Rožinsko atminimą.

A. Burkšas pristatė knechto B. Rožinskui atminti projektą. Papasakojo apie ilgą susirašinėjimą su B. Rožinsko dukra Nijolės Zewlinder, kuri gyvena Amerikoje. Klaipėdos Rotary klubo „Concordia 1826“ finansuoja ir įgyvendina knechto pagaminimą bei įrengimą. Informavo, kad knechto autorius yra skulptorius Klaudijus Pūdymas. Pažymėjo, kad knechtas yra skirtas ir Lietuvos valstybės 100-mečiui, todėl jį norima kuo greičiau pasatyti. Informavo, kad knechto projektas buvo pristatytas Klaipėdos miesto įvaizdžio komisijoje, jam pritarta.

V. Pakalniškis pažymėjo, kad projekte didžiausias dėmesys skiriamas užrašui Lietuvos valstybės 100- metis ir Rotary klubas „Concordia 1826“, o B. Rožinsko citata, kad „šių kelionę padariau lietuvių tautos garbei“, patalpinta netinkamoje vietoje, jos visai nesimato. Pasiūlė, kad B. Rožinsko citata būtų parašyta ant postamento pagrindo vietoje užrašo, kad skirta Lietuvos valstybės 100-mečiui, o ant knechto cokolio perkelti iš vienos pusės užrašą apie klubą „Concordia 1826“, iš kitos - užrašą apie Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį.

A. Burkšas atsakė, kad skulptorius K. Pūdymas nesutiko ant postamento pagrindo patalpinti B. Rožinsko citatą.

V. Vareikis pastebėjo, kad kiekvienas turi dirbti savo darbą. V. Pakalniškio pasiūlymas yra logiškas. Užrašas apie Lietuvos 100-metį neturi būti pagrindinis.

S. Pocyte pritarrė V. Pakalniškio pasiūlymui. B. Rožinsko žodžiai turi būti svarbiausioje vietoje.

E. Kaveckienė pritarrė S. Pocytei.

N. Laužikienė patikslino, kad įvaizdžio komisija pritarrė knechto vietai ir išvaizdai, ne tekstui.

V. Čepas pastebėjo, kad užrašas ant knechto postamento yra greičiau pastebimas, nei ant cokolio. Pažymėjo, kad B. Rožinsko citata yra pagauli, emociškai užkabinanti. Pasiūlė su skulptoriumi K. Pūdymu susitarti.

V. Vareikis pasiūlė pritarti užrašui planšetėje, o B. Rožinsko citatą sukeisti vietomis su užrašu „Lietuvos valstybės 100-mečiui“ ir užrašu „Klaipėdos Rotary klubas „Concordia 1826“.

Komisijos nariai pritarrė jo pasiūlymui.

NUTARTA:

1. Pritarti užrašui ant knechto planšetės:

„Broniui Rožinskui – pirmajam lietuvių buriuotojui, jachta „Hermes II“ perplaukusiam Atlanto vandenyną.

1962-1963

Šcecinas – Majamis – San Diegas“

2. B. Rožinsko citatą „Šių kelionę padariau lietuvių tautos garbei“ perkelti ant knechto postamento pagrindo vietoj užrašo: „Minint Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį pastatytas Klaipėdos Rotary klubo „Concordia 1826“. Šį užrašą perkelti ant knechto cokolio vietoj B. Rožinsko citatos.

3. Galutinę teksto redakciją suderinti su Klaipėdos miesto vyriausia kalbos tvarkytoja.

BALSUOTA: 6 UŽ

3. SVARSTYTA. Dėl naujai suplanuotos gatvės pavadinimo Tauralaukyje.

V. Čepas pristatė gautą prašymą suteikti naujai suplanuotai gatvei pavadinimą Tauralaukyje. Pasiūlė suteikti *Žaibo gatvės* pavadinimą.

Posėdžio dalyviai sutiko su jo pasiūlymu.

NUTARTA. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai suteikti naujai suplanuotai gatvei Tauralaukyje *Žaibo gatvės* pavadinimą.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

4. SVARSTYTA. Dėl naujai suplanuotos gatvės pavadinimo Kleimiškės g. rajone.

V. Čepas pastebėjo, kad pavadinimą naujai suplanuotai gatvei galima suteikti iš Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašo, kurį parengė A. Kavaliauskienė.

V. Vareikis pasiūlė pavadinimą *Dociuškai* – buvusio kaimo Stalupėnų apskrityje pavadinimą.

E. Kavaliauskienė pasiūlė pavadinimą *Kauklaukiai* – buvusio dvaro ir valsčiaus centro Vėluvos apskrityje pavadinimą.

V. Čepas pasiūlė pavadinimą *Pilupėnai* – buvusio bažnytkaimio Stalupėnų apskrityje pavadinimą.

NUTARTA.

Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai suteikti naujai suplanuotai gatvei Tauralaukyje *Pilupėnų gatvės* pavadinimą - buvusio bažnytkaimio Stalupėnų apskrityje pavadinimą.

BALSUOTA: 6 UŽ.

5. SVARSTYTA. Dėl Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašo naujai suplanuotoms gatvėms.

V. Čepas pasiūlė patvirtinti Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašą, kurį parengė A. Kavaliauskienė, ir iš kurio yra pašalinti vietovardžių pavadinimai, kuriais jau yra pavadintos gatvės. Priminė, kad Geodezijos ir GIS skyrius, esant poreikiui suteikti naujai suplanuotoms gatvėms pavadinimus rajone nuo Tauralaukio iki Liepų gatvės, turės pasirinkimą, todėl nebereikės kiekvieną kartą kreiptis į Komisiją.

V. Vareikis pasiūlė, kad Geodezijos ir GIS skyrius ateityje vis tiek kreiptųsi dėl pavadinimo suteikimo gatvei iš šio sąrašo, kadangi tenka svarstyti, kuris pavadinimas tinkamesnis.

NUTARTA. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Geodezijos ir GIS skyriui rengiant Klaipėdos miesto tarybos sprendimą dėl naujai suplanuotų gatvių pavadinimo rajone nuo Tauralaukio iki Liepų gatvės, vadovautis Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašu.

PRIDEDAMA. Siūlomas Mažosios Lietuvos vietovardžių sąrašas naujai suplanuotoms gatvėms rajone nuo Tauralaukio iki Liepų gatvės, 1 lapas.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

6. SVARSTYTA. Dėl klaidinančių užrašų ant istorinių paminklų.

V. Čepas pristatė Radvilės Morkūnaitės – Mikulėnienės, LR Seimo narės ir Visuomeninės tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo laisvės kovų komisijos raštus dėl klaidinančių, neatitinkančių istorinės tiesos užrašų ant paminklų žuvusiems sovietų kariams su reikalavimu juos pakeisti. Papasakojo, kad Klaipėdoje, Skulptūrų parke prie paminko žuvusiems kariams, yra palaidoti, t.y. perlaidoti iš Lietuvininkų a., II pasauliniame karo žuvę Tarybų Sąjungos kareiviai. Pastebėjo, kad vargu, ar tie jauni žmonės labai jau savo noru ėjo į karą. Jo nuomone, nedera kariauti su mirusiais, reikia palikti juos ramybėje. Klaipėdai pasisekė labiau nei kitiems miestams, kur Sovietų kariai buvo laidojami miesto centre.

V. Vareikis pastebėjo, kad tokia kova prieš praeitį yra ideologizuota. Laikai jau yra pasikeitę.

S. Pocyte pasiūlė padaryti inventorizaciją: kiek yra lentelių, kurių užrašai neatitinka istorinės tiesos, o tada jau spręsti kokia forma užrašą patikslinti. Yra dvi grupės: užrašai susiję su kariais, ir užrašai susiję su praeitimi.

A. Kavaliauskienė pasiūlė kiekvieną užrašą nagrinėti atskirai.

E. Krasauskienė pasiūlė palikti istoriją istorijai. Jei kas netinkama, galima paaiškinti - nereikia išmesti.

N. Laužikienė pasakė, kad iš dalies sutinka su S. Pocyte. Pasiūlė, kad viena iš galimybių būtų atokiau pastatyti lentelę su užrašu, kad ant lentelėje ant paminklo esanti informacija neatitinka istorinės tiesos. Tačiau reikia nepamiršti, kad atitikimą turi nustatyti istorikai.

V. Čepas pasiūlė sudaryti specialią komisiją, į kurios sudėtį įeitų istorikai, kad per metus ar du nustatytų, kurie užrašai ant paminklų neatitinka istorinės tiesos ir pateiktų tą informaciją Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijai, kuri nuspręstų ką ir kaip daryti.

NUTARTA:

1. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui sudaryti specialią komisiją, į kurios sudėtį įeitų istorikai, kad atliktų Klaipėdos mieste esančių paminklų inventorizaciją ir nustatytų, kurie užrašai prie paminklų neatitinka istorinės tiesos. Komisija surinktą informaciją turėtų pateikti Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijai, kad ši nuspręstų koku būdu informaciją patikslinti.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

7. SVARSTYTA. Informacija dėl lietuviškų tradicinių vietovardžių vartojimo Lietuvos transporto sistemoje.

V. Čepas informavo, kad gautas Mažosios Lietuvos reikalų tarybos Klaipėdos krašto skyriaus raštas dėl lietuviškų tradicinių vietovardžių vartojimo Lietuvos transporto sistemoje. Papasakojo, kad šias metais Lietuvos geležinkelis paleido traukinį maršrutu „Klaipėda-Tilžė (Sovetsk)-Klaipėda“, tačiau važiuojantiems į Rusijos Federacijos miestus reikia vizos, gal todėl keleivių buvo nedaug. Priminė, kad yra Valstybinės Lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 1999-09-30 nutarimu Nr.4 (73) „Dėl tradicinių vietovardžių vartojimo transporto sistemoje“ reglamentuoja, kad rašytinėje ir žodinėje geležinkelių, automobilių, oro ir vandens transporto eismo informacijoje valstybine kalba (lietuvių kl.) vartojami tradiciniai vietovardžiai: Karaliaučius, Tilžė, Berlynas, Daugpilis, Paryžius ir kt. Autentiškos šių vietovardžių formos gali būti pateikiamos šalia.

V. Jurgelevičienė, P. Šmitas ir J. Lukšas pageidavo, kad autobusai vykstantys į Kaliningradą savo maršrutą taip pat vadintų „Kaliningradas/ Karaliaučius- Klaipėda“.

V. Čepas ir kiti posėdžio dalyviai atsakė, kad šiuo metu Komisija neturi faktinių įrodymų kaip iš tiesų vadinasi autobusų, vykstančių į Kaliningradą maršrutai. Taip pat reikia žinoti, kuriuos iš tų maršrutų organizuoja Klaipėdos autobusų parkas. Gali būti, kad į maršrutu Klaipėda - Kaliningradas važiuoja ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities autobusai. Jeigu bus pateikti faktai, tada būtų galima reikalauti laikytis Valstybinės Lietuvių kalbos komisijos nutarimo iš Klaipėdos autobusų parko arba prašyti Kaliningrado vežėjų.

NUTARTA. Informacija išklaudyta.

Posėdis baigėsi 14.30 val.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Čepas

Posėdžio sekretorė

Raimonda Mažonienė

PATVIRTINTA

Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos 2018-01-12 posėdyje
2018 m. vasario 5 d. protokolu Nr. (20.4.)- TAR1-21

**SIŪLOMAS MAŽOSIOS LIETUVOS VIETOVARDŽIŲ SĄRAŠAS NAUJAI
SUPLANUOTOMS GATVĖMS – RAJONE NUO TAURALAUKIO IKI LIEPŲ GATVĖS**

1. **Beržininkai** – kaimas ir dvaras Semboje. Vtv. prūs, priesagos vedinys iš prūsų *berse* – beržas.
  2. **Darkiemis** – miestas 33 km į pr. nuo Įsruties. Vtv. asv. kilmės iš liet.asv. *Dargis*, *Dargys*, prūs. *Darge* ir liet. *kiemas*.
  3. **Dociūnai** – kaimas Stalupėnų aps. Vtv. asv. kilmės iš.asv. *Datzus*, *Dočius*. XIX a. ten gyvenęs Jonas Adomaitis Karlui Kapeleriui papasakojo apie lietuvininkų papročius („Kaip senieji lietuvininkai gyveno“).
  4. **Eitkūnai** – miestelis Stalupėnų aps., M. ir D. Lietuvos paribyje. Istoriniai šaltiniai mini pirmuosius gyventojus: *Eitkus* ir *Eitkuhn*, pagal kuriuos pavadinta vietovė.
  5. **Elbingas** – apskrities miestas Rytprūsioose, prūsų pagudėnų žemėje, prie Elbingo upės.
  6. **Galdapė** – upė ir miestas Romintos girios pv. pakraštyje. XVIII ir XIX a. sandūroje – prekybos ir amatų centras. Vtv. kilęs iš upv. Galdapė.
  7. **Girdava** – miestas prie Ameitos upės. Vtv. kilęs iš prūsų asv. *Girdaw*.
  8. **Gumbinė** – miestas, 25 km į r. nuo Įsruties. Vtv., manoma, priesagos *-inė* vedinys iš liet. pavardės *Gumbis*, *Gumbinas*, *Gumbelis* ar pagal gumbuotą ažuolą, po kuriuo lietuviai dėdavę aukas savo dievams.
  9. **Įsrutis** – miestas, svarbus M. Lietuvos centras, 84 km į r. nuo Karaliaučiaus. Vtv. kilęs iš vandenvardžio *Įsra*.
  10. **Kauklaukiai** – dvaras ir valsčiaus centras Vėluvos aps. Sudurtinis vtv. iš liet. *kaukas* – žmonėms turtus nešanti būtybė ir *laukas*.
  11. **Kiautrynai** – kaimas Semboje. Vtv. yra priesagos *-ynai* vedinys iš prūsų *keutaris* – laukinis karvelis.
  12. **Pilupėnai** – bažnytkaimis Stalupėnų aps.
  13. **Šventapilė** – miestas 3 km nuo Aistmarių. Apie Šventapilės įkūrimą yra išlikęs padavimas.
  14. **Valtarkiemis** – kaimas Romintos upės dš. krante, 10 km į šv. nuo Tolminkiemio, pavadinta činčininko *Wltherio* vardu.
-